

Asia: VN/8830/2019

Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään

Lausunnonantajan lausunto

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia kieliryhmiin. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi kieliryhmiin. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja malli B:n arvioidut vaikutukset.

Yhteiset Lapsemme ry kannattaa vaihtoehtoa B, jonka mukaan äidinkieli ja asiointikieli merkitään samalla tavalla kuin nykyään, ja lisätään mahdollisuus merkitä väestötietojärjestelmään yksi tai useampi kotikieli. Tämä on vaihtoehtoista ”kevyempi”, mutta huomioisi nykyistä paremmin Suomen kielellisen moninaisuuden. Kotikielen merkitseminen ei tuota uusia oikeuksia tai palveluita. Vaihtoehto A aiheuttaisi muutoksia mm. valtionavustusten ja koulupaikan määräytymiseen.

Mikäli useamman kielen merkintä olisi jatkossa mahdollista, näkyisivät sen jälkeen eri kieliä kotikielenä puhuvien määrät nykyistä selkeämmin ja täten kielellisestä moninaisuudesta Suomessa saataisiin tarkempaa tietoa. Tätä tietoa voitaisiin käyttää eri palveluiden tarpeen ja laajuuden määrittämisessä, ja se hyödyntäisi kieliryhmiä ja eri vähemmistöjä palvelujen järjestämisen näkökulmasta. Lisäksi kielivarannosta ja sen mahdollisuuksista voidaan saada parempi käsitys. Toisaalta merkinnällä voi olla merkitystä myös kielellisen identiteetin näkökulmasta, eikä muutos sinällään vähennä tarvetta omaksua suomen tai ruotsin kieli.

Kouluun tai kielenopetukseen muutoksella ei ole suoria vaikutuksia. Mikäli jatkossa opetuksen järjestäjä tarkistaa väestötietojärjestelmään merkittävän äidinkielen, oppilaan koulupaikan määrittämiseen voisi tulla muutoksia (lähinnä vaihtoehdossa A). Mikäli päätettäisiin edetä vaihtoehdon A mukaisesti, pitäisi huolehtia siitä, että lapsen ja vanhemman mahdollisuus vaikuttaa koulupaikkaan säilyisi.

Väestötietojärjestelmään tehtävien muutosten seurauksena ei saa olla, että minkään kieliryhmän oikeus omiin palveluihin vaarantuisi. Tämä tulee huomioida erityisesti, jos vaihtoehto A toteutuu.

Kuten tiedossa on, tähän liittyviä kaikkia seurauksia tai niiden kustannusvaikutuksia ei tarkalleen ole vielä määritetty.

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi viranomaisille. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Ei tiedossamme olevia erityisiä vaikutuksia

Mitä taloudellisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi teidän kannaltanne? Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

Ei taloudellisia vaikutuksia

Mikä selvitetystä vaihtoehdoista olisi teidän mielestänne paras malli toteutettavaksi?

Malli B

Kirjoittakaa tähän, jos teillä on muuta lausuttavaa

Aloitteita lasten kotikielen asemaan liittyen on tehty Suomessa jo ainakin 1990-luvulta alkaen. On siis hyvä, että asiassa päästään etenemään nyt konkreettisesti. Esitys usean kielen merkitsemisestä ei tuottaisi suoranaisia muutoksia esimerkiksi kielten opiskeluun tai siihen liittyviin oikeuksiin eikä selvityksen mukaan tähän liity suuria ongelmia. Yhteiset Lapsemme ry haluaa kuitenkin kiinnittää tässä yhteydessä huomion mm. S2-opiskelun mahdollisuuksiin. Esimerkiksi kansainvälisesti adoptoidulla lapsella, joka tulee Suomeen vanhempana kuin pikkulapsi-ikäisenä, voisi olla tarvetta myös S2-opintoihin. Mahdollisuuksia tukea ja huomioida kouluympäristössä kielellisesti eri asemassa olevia lapsia ja nuoria, tulisi edelleen kehittää.

Söderlund Markus
Yhteiset Lapsemme ry